

**UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE
ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ A BANATULUI
„REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI” DIN TIMIȘOARA**

FACULTATEA DE MANAGEMENT AGRICOL

BIDIREAC IONELA CRISTINA

TEZĂ DE DOCTORAT

**CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC:
PROF.UNIV.DR.ING. CORNELIA PETROMAN**

**TIMIȘOARA
2016**

**UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE
ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ A BANATULUI
„REGELE MIHAI I AL ROMÂNIEI” DIN TIMIȘOARA**

FACULTATEA DE MANAGEMENT AGRICOL

BIDIREAC IONELA CRISTINA

TEZĂ DE DOCTORAT
POSIBILITĂȚI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A
MANAGEMENTULUI PRODUCERII ȘI
VALORIFICĂRII PRODUCȚIILOR DE CARNE DE
TAURINE

CONDUCĂTOR ȘTIINȚIFIC:
PROF.UNIV.DR.ING. CORNELIA PETROMAN

TIMIȘOARA
2016

REZUMAT

Pentru creșterea și exploatarea taurinelor sunt necesare cunoștințe temeinice referitoare la producțiile vizate, modul de furajare, tehnologiile de creștere și exploatare, facilitățile existente (construcții, gradul de mecanizare), dar nu pot fi neglijate nici reproducerea, pentru procurarea materialului biologic cu calități deosebite.

Dezvoltarea producției sectorului animalier este determinată de necesitatea transformării produselor obținute din domeniul vegetal în produse de animaliere (**carne**, lapte, ouă), acesta implicând consumuri de resurse materiale și resursă umană, determinând o creștere a valorii produselor din sectorul zootehnic.

Principalul obiectiv în tehnologia creșterii și exploatării taurinelor este de a obține animale care să producă cantități mari de carne care să aibă caracteristici organoleptice și fizico-chimice superioare, în condiții de eficiență economică.

Teza de doctorat cu titlul ”**POSSIBILITĂȚI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A MANAGEMENTULUI PRODUCERII ȘI VALORIFICĂRII PRODUCȚIILOR DE CARNE DE TAURINE**” este împărțită în două părți, prima parte cercetare bibliografică, iar partea a doua cercetările proprii, desfășurându-se pe parcursul a cinci capitole astfel:

În **primul capitol** denumit „**CARACTERISTICILE ȘI APTITUDINILE RASELOR DE TAURINE PENTRU CARNE**”, am prezentat mai multe aspecte privind hibridii și rasele de taurine pentru producția de carne de calitate superioară, modalitățile de adaptare a taurinelor la condițiile de mediu, principalele aptitudini ale raselor și hibrizilor de taurine crescute pentru producția de carne, factorii de influență a procesului de creștere și dezvoltare la taurinele de carne, caracteristicile sistemelor și tehnologiilor moderne de exploatare a taurinelor pentru producția de carne dar și posibilități de ameliorarea a taurinelor pentru carne.

Pe parcursul acestui capitol am identificat principalele aspecte ale producției taurinelor și anume: producerea de rase și hibridi de taurine adaptate la mediu, adaptabilitatea la rețete nutritive cu grad ridicat de conversie în carne, obținerea de produși cu valoare genetică ridicată în ceea ce privește producția de carne macră în carcase.

Pentru o fermă de exploatare a taurinelor de carne pentru obținerea de randamente sporite în condiții de eficacitate se impune ca acestea să dispună de un grad ridicat de adaptabilitate la mediu de exploatare prin răspunderea eficientă la: furajarea taurinelor cu silozuri de porumb, în furajarea taurinelor la îngrășat nu se vor utiliza furaje de origine animală, păstrarea identității trasabilității producției obținute, sacrificarea când animalele ating greutatea optimă iar eficiența furajelor este maximă.

În capitolul al 2-lea, denumit **„METODOLOGIA CERCETĂRII ȘI AREALUL DE STUDIU”** am prezentat atât metodologia de studiu cât și arealul de studiu. În prima parte a capitolului am menționat scopul declarat al acestui demers științific (de a face propuneri și sugestii pentru: îmbunătățirea managementului producerii și valorificării cărnii obținută de la această specie, identificarea, analiza evoluției efectivelor, producțiilor obținute, rezultatele abatorizării, clasificarea obiectivă a carcaselor, îmbunătățirea producției de carne, cantitativ și calitativ, reorientarea producției după cerințele pieței și preferințele consumatorilor tot mai sofisticăți) , ipoteza de lucru, informațiilor pe care m-am bazat în realizarea acestei cercetări dar și etapele de lucru.

În partea a doua a capitolului am realizat o analiză SWOT a sectorului taurin din județul Timiș, prin care am urmărit să evidențiem punctele tari și slabe, oportunitățile și riscurile cu care se confruntă producătorii de carne de taurine, astfel am identificat ca și puncte tari: numărul de consumatori ridicat, inputurile cu costuri reduse în producerea cărnii, disponibilitate substanțială de pășuni și furaje pentru nutriția echilibrată a taurinelor, existența condițiilor pentru exploatarea taurinelor de carne, existența unui sistem de trasabilitate a cărnii, posibilități multiple de valorificare a cărnii pe piață și oportunități multiple de aprovizionare cu carne a pieței.

Deasemenea pe parcursul acestui capitol am întocmit o analiză a dinamicii suprafeței agricole cultivate, a efectivelor de animale exploatate și a producțiilor atât a celor vegetale cât și a celor animaliere, în perioada 2000-2014, la nivelul județului Timiș, constatând faptul că suprafața agricolă cultivată cea mai redusă a fost înregistrată la nivelul anului 2010, când au fost cultivate doar 370833 hectare, după acest an putându-se observa un trend ascendent al suprafeței cultivate. Cu privire la efectivele de taurine se observă o descreștere a numărului de animale, astfel că dacă în anul 2000 se creșteau 62647 capete, în timp ce în anul 2014 numărul acestora a scăzut cu 22549 capte, an în care s-a înregistrat ca și producție de carne 2261 tone greutate în viu.

În capitolul 3 denumit **„CERCETĂRI PRIVIND FACTORII CARE INFLUENȚEAZĂ PRODUCȚIILE DE CARNE ALE TAURINELOR”** am prezentat mai multe aspecte legate de factorii de influență a producției individuale de carne la taurine și a producției totale de carne de taurine și de modalitățile de îmbunătățire a producției de carne prin perfecționarea managementului exploatării taurinelor. Producția individuală de carne la taurine fiind influențată de factori de natură internă și externă, aceștia interacționând între ei și contribuind la obținerea de sporuri sau scăderi ale producției în timp ce producția totală de carne se exprimă în greutatea vie a animalelor sau de carne în carcasă, și este influențată de producțiile individuale și numărul de animale sacrificate cu greutatea lor.

Se constată că cele mai bune performanțe se obțin dacă se utilizează rase și hibrizi de carne cu potențial genetic ridicat, programe de nutriție echilibrate, animale sănătoase, controlul factorilor de nutriție, management de fermă performant.

În **capitolul al 4-lea** denumit „**POSSIBILITĂȚI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A MANAGEMENTULUI MARKETINGULUI ÎN PRODUCEREA, VALORIFICAREA ȘI CONSUMULUI CĂRNII DE TAURINE**”, sunt prezentate unele aspecte legate de modalitățile de evaluare a calității comerciale a taurinelor destinate abatorizării, de îmbunătățirea managementului marketingului, pe parcursul căruia am realizat cercetări privind obținerea carcaselor de taurine și privind clasificarea carcaselor de taurine. Un rol important în acest demers științific îl are ultimul subpunct în care am prezentat rezultatele cercetării privind consumul de carne de taurine valorificată în județului Timiș.

Încadrarea corectă a carcaselor, în clasele de calitate valorică, trebuie să se facă pe baza unor criterii care să satisfacă interesele producătorului, pretențiile comerciantului și gusturile și consumatorului, constatând că din toate categoriile de taurine clasificate în perioada 2007-2015 cea mai mare pondere o au vacile, urmate de țarași, în ultimii doi ani fiind introdusă încă o categorie și anume tineret taurin, reprezentat la nivelul anului 2014 de 6,8% din carcacele clasificate, în timp ce la nivelul anului 2015 ponderea acestora a scăzut cu 0,8%. Cel mai mare număr de carcace clasificate în anul 2015 au fost încadrate în clasa P+, și anume 66595 carcace, în timp ce cele mai puține au fost clasate în clasa superioară E, adică 82 de carcace, ceea ce reprezintă doar 0,04% din total. În primele două semestre ale anului 2016 au fost clasificate 62512 carcace, dintre care 31,51 % au fost încadrate în clasa inferioară P+, 22,62% dintre carcacele clasificate au fost încadrate în clasa O+, 4,53% în clasa R și doar 0,43% respectiv 0,03 în clasele superioare E și U.

Pentru realizarea cercetării privind consumul de carne de taurine valorificată în județului Timiș, am întocmit, aplicat și interpretat un chestionar pe care l-am aplicat unui număr de 876 respondenți dintre care 280 bărbați și 596 femei. În urma interpretării răspunsurilor date de persoanele chestionate am constatat: că predomină la sexul masculin cei cu vârsta cuprinsă între 41-60 ani dacă ne referim la mediul rural și cei din categoria 51-peste 60 de ani în mediul urban, în timp ce în cazul femeilor situația stă altfel, categoria de vârstă predominantă este 31-40 de ani, adică cel mai mare număr de respondenți îi regăsim în mediul rural, categoria de vârstă 31-40 de ani, și anume 124 de persoane.

Cu privire la consumul tradițional de 3 mese/zi, am constatat că atât bărbații cât și femeile din toate categoriile de vârstă consumă la fel. Bărbații cu vârsta între 21-30 ani, 41-50 ani, 51-60 ani consumă o singură masă pe zi, iar categoria 31-40 ani, 41-50 ani și peste 60 ani consumă câte 4 mese pe zi.

Cei mai mulți respondenți afirmă că consumă carne de taurine o dată pe săptămână, indiferent de categoria de vârstă. Aceștia sunt în procent mai ridicat decât cei care afirmă că consumă carne de taurine de două sau mai multe ori pe parcursul unei săptămâni.

Consumul lunar de carne de taurine este foarte variat, în cazul bărbaților indiferent de vârstă consumă o medie lunară cuprinsă între 1 și 4 kg carne de taurine și în cazul femeilor indiferent de vârstă se constată că consumul se situează între 1,1 -4,0 kg carne de taurine/lună.

Ultimul capitol denumit ” **IMPLEMENTAREA DE MĂSURI PENRU PERFEȚIONAREA MANAGEMENTULUI PRODUCȚIEI TAURINELOR PENTRU CARNE**”, se prezintă informații utile privind utilizarea de metode moderne de selecție la taurine pentru valoarea de ameliorare specială, privind îmbunătățirea performanțelor raselor mixte prin hibridare cu rase specializate pentru producția de carne, privind îmbunătățirea fezabilității sistemului de creștere a producției de carne, privind măsurile pentru perfecționarea managementului creșterii și exploatării taurinelor de carne dar și implementarea măsurilor de îmbunătățire a managementului producerii cărnii de taurine prin: propunerea de măsuri pentru construirea și amenajarea țarcurilor, propunerea de măsuri pentru evitarea suprapășunatului și compactarea solului, propunerea de măsuri pentru protejarea zonelor riverane pășunilor, implementarea de măsuri pentru îmbunătățirea managementului deșeurilor animale și prin corelarea nevoilor producției cu resursele naturale.

Teza se încheie cu o serie de concluzii, dar și cu o amplă bibliografie care cuprinde lucrări ale specialiștilor din domeniu atât din țară cât și din străinătate, dar și o parte din rezultatele proprii diseminate sub forma unor lucrări științifice, lucrări care sunt indexate ISI sau BDI.